NEUMANN 120 MEGNYITÓ

Nagy örömünkre szolgált, amikor még másfél évvel ezelőtt a Neumann Társaság felkereste a Deák17 Galériát a Neumann munkásságát feldolgozó pályázat kiírásának és a pályázat legjobb munkáiból nyíló kiállítás szándékával, hiszen a legfiatalabb kortárs művészeti műfajok sem léteznének Neumann forradalmi újításai nélkül.

A közösen kiírt országos pályázatra 101 db pályamunka érkezett be a főváros neves gimnáziumaitól kezdve vidéki kisiskolákig számos intézménytől és diáktól. Különösen sok pályamunka érkezett a Sándorfalvi Pallavicini Sándor Általános Iskolából, ahol több osztály projektszinten foglakozott a témával.

A most nyíló, Neumann 120 c. kiállításban a teljes pályázati anyagból a szakmai zsűri és a Deák17 Galéria által kiválasztott közel 50 diák munkája látható. A korosztályt 6-18 év között határoztuk meg, így a kiállításban is a legfiatalabb alkotó 1.osztályos, a legidősebb pedig 12. osztályos résztvevő.

A kiállításban a hagyományos képzőművészeti technikák és a Neumannhoz értelemszerűen közelebb álló digitális műfajok egyaránt képviseletik magukat. Számos ceruzarajzot, krétarajzot, filctollrajzot láthatunk, de pl. egy 3 részes akrilfestmény-sorozat is helyet kapott a térben. Emellett találkozhatunk akvarellel, tűfilc-grafikával és tűzzománcal is.

Valamivel kisebb arányban, de nagy számban sorakoznak a technikai fejlődést, a számítógépet nemcsak tartalomban érintő, hanem az alkotói folyamat során is használó munkák: a papír hordozóra nyomtatott, de digitálisan készült grafikák vagy digitális montázsok. Elsősorban a kisebb, sötétebb térbe kerültek azok a művek, amelyeknek a hordozói is elektrotechnikai eszközt igényelnek: videók és animációk. Ezek között is találunk eleve digitális felületen szerkesztett animációt, és valós tárgy fotózásával, pl.egy legó folyamatos építésével és fotózásával készült animációs filmet is. A térben posztamensen láthatók az ún. objektek, azaz tárgy-jellegű alkotások: egy elektronikusan működtethető lego mobil vagy akár egy 3D nyomtatott panelekből álló, fény- és kijelző felülettel is rendelkező tárgy-objekt.

Neumann-nak szinte minden kutatásai területe, felfedezése, eredménye visszaköszön a falakon. A munkák többsége nem egyszerűen hommage, tisztelgés Neumann előtt, hanem tevékenységének a ma szemszögéből történő feldolgozása: mára gyakorolt hatásának bemutatása és elemzése, annak minden pozitív és negatív aspektusával. Több olyan alkotás is készült, amelyek mély, filozófiai, sokszor morális vagy akár kritikai módon közelítették meg a témát, rámutatva arra a rendkívül aktuális és hátborzongató kérdésre is, amelyről Neumann már az ’50-es években írt: „Túléljük-e a technológiát?”.

Természetesen Neumann személyének ábrázolása, portréja, kutatási területeinek vagy életének eseményei is a kiállítás központi témája. Neumann viharos felhőkön is a jövő felé haladó vitorlás képében, mint felfedező jelenik meg egy festményen, máshol Einsten és tanítványainak csoportképe is látható, köztük, a háttérben álló Neumann-nal.

Már a legkisebbek rajzain is szerepel a robotika, a digitalizáció vagy a játékelmélet. *Society* a címe annak a munkának, amelyen Elon Musktól kezdve a macskamémeken, bitcoinon és az *amongus* játékfiguráján keresztül az aktuális youtuberekig, a ma teljes internetes társadalma jelen van.

Az egyik legfontosabb Neumann elvet, a kettes számrendszer alkalmazását dolgozza fel Nemes Artúr, a szemben látható akril-triptichon pedig a számítógép mint hardver absztrahált képeként, mikrocsipek, kábelkeresztmetszetek, be és kimenetelek képeként is értelmezhető. Megjelenik a kiállításban a számmisztika, a hálózat-elmélet, a 3D-vel nyomtatott Edvac modellt bemutató objekt pedig az első olyan számítógép előtt tiszteleg, amely a programot is tárolja a memóriában.

A *Séta a tejúton* és a *Marsjáro lego mobil* c. alkotások már az űrkutatásról beszélnek.

Maga a technológiai fejlődés a témája Csikós Klára munkájának, a tudás és a fejlődés megállíthatatlansága a fibonacci spirál avagy csiga megjelenítésevel Horváth Boglárkáénak, és mindennek az apokaliptikus végidőbe torkolló ábrázolása Fall Dóra rajzának.

Érdekes témát alkotnak a matematikailag leírható jelenségek és az emberi mivolt összefüggései és ellentmondásai. A mesterséges intelligencia organikus, emberi és élő szerves jellege Kramer Jázmin dekoratív rajzának témája, és az ember és robot lehetséges emberi kapcsolata Elekes Panniénak. Az ügyesen megoldott, behúzó perspektivikus tér, a VR világának döbbenetes realitása jelenik meg Nagy Maja munkáján.

Az atomkutatás árnyékait érinti Loy Korizni Nárcisz radioaktív veszélyre is utaló uránzöld színvilága. A technológiai fejlődés kronológiáját pedig egy valódi fatörzs évgyűrűivel illusztrálja a Debreceni Kazinczy iskola alkotócsoportja, miközben az idő előrehaladása mellett a fejlődés etikai kérdéseire, ellentmondásosságára, a környezetre gyakorolt pusztító hatásaira is utalnak a tűzben égett zománc technikai alkalmazása által.

Amellett, hogy a kiállítás Neumann nagysága előtt tiszteleg, olyan interdiszciplináris, azaz tudományok közötti értékeket mutat fel, amelyekre ma óriási szükség van minden területen. Azt gondolom, hogy a művészet, a társadalom- és természettudományok összekapcsolódása, közös, együttes gondolkodása olyan eredményekre vezethet, ami az élet és a jelen legnagyobb kérdéseire adhat valódi válaszokat.

Köszönjük nektek, fiataloknak, hogy időnként emlékeztettek bennünket ezekre a kérdésekre.